

STOWARZYSZENIE NAUKOWE ARCHEOLOGÓW POLSKICH
SCIENTIFIC ASSOCIATION OF POLISH ARCHAEOLOGISTS

UL. DŁUGA 52, 00-241 WARSZAWA TEL.: +48 22 504 48 15 FAX: +48 22 831 51 95
ADRES KORESPONDENCYJNY: UL. UNIwersYTETU POZNAŃSKIEGO 7, 61-614 POZNAŃ
WWW.SNAP.ORG.PL E-MAIL: ZG@SNAP.ORG.PL

Poznań, 16 października 2020 roku

Szymon Tomaszowski

10 lipca 2019 roku Komitet Światowego Dziedzictwa UNESCO, na swej 43 sesji, odbywającej się w stolicy Azerbejdżanu – Baku, podjął decyzję o wpisaniu na listę światowego dziedzictwa „**Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego**”. Region ten obejmuje najlepiej zachowany i najbardziej technicznie zróżnicowany zespół pozostałości prehistorycznego górnictwa, jaki znamy na świecie. Najważniejszym jego elementem są świetnie zachowane pozostałości neolitycznych (sprzed 5900-3600 lat) kopalni krzemienia, chronione od lat w rezerwacie archeologicznym **Krzemionki**. Dołączono do nich dwa podobne, lecz mniejsze stanowiska archeologiczne: **Borownia** w Rudzie Kościelnej oraz **Koryczyna** w Wojciechówce, a także pozostałości rozległej osady górników i użytkowników tego surowca na stanowisku **Gawroniec** w Ćmielowie.

Data wpisania tych obiektów na listę światowego dziedzictwa była wielkim świętem dla ochrony światowego dziedzictwa kulturowego, ale szczególnie istotnym dla polskiej archeologii. Wieńczyła bowiem prace czterech pokoleń badaczy, podsumowanych kilkuletnim wysiłkiem organizacyjnym pracowników Muzeum Archeologicznego i Rezerwatu „Krzemionki” oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa, w tym osób, które przygotowały niezbędny wniosek do UNESCO.

Godząc się na wpisanie „Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego” na listę światowego dziedzictwa UNESCO Państwo Polskie przyjęło na siebie szereg zobowiązań. Jest wśród nich m.in. stworzenie w tym regionie parku kulturowego, a także wprowadzenie takich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, aby strefy buforowe stanowiły dodatkowy i efektywny poziom ochrony.

Jednak w ostatnim czasie docierają do środowiska archeologów niepokojące sygnały o próbach uruchomienia eksploatacji złoża wapieni metodą odkrywkową na terenie sołectwa Ruda Kościelna, które mają być realizowane w oparciu o Uchwałę Nr VI/38/2003 Rady Miejskiej w Ćmielowie z 13 marca 2003 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Planowana kopalnia odkrywkowa miałaby się znaleźć w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu „Krzemionki”, w całości na terenie jego strefy buforowej (zob. załącznik 1). Byłoby to jawne pogwałcenie przyjętych przez Państwo Polskie zobowiązań i niechybnie wiązałoby się z usunięciem „Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego” z listy światowego dziedzictwa UNESCO.

W związku z tym **zwracamy się z gorącą prośbą do wszystkich osób, którym dziedzictwo kulturowe naszego kraju nie jest obojętne, o podjęcie wszelkich możliwych działań w celu powstrzymania uruchomienia kopalni odkrywkowej wapieni w Rudzie Kościelnej** na terenach podlegających ochronie poprzez wpis „Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego” na listę światowego dziedzictwa UNESCO oraz wspomoczenie wysiłków Muzeum Archeologicznego i Rezerwatu „Krzemionki” przy tworzeniu w regionie objętym wpisem na listę dziedzictwa UNESCO parku kulturowego, który uwzględniałby walory wszystkich znajdujących się w okolicy pozostałości prehistorycznej eksploatacji krzemieni pasiastych oraz dwóch obszarów Natura 2000: „Krzemionki” i „Dolina Kamiennej”.

Prezes Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich

(prof. dr. hab. Andrzej Michałowski)

Załącznik 1: Mapa ukazująca relację planowanej kopalni odkrywkowej do stanowisk archeologicznych, w tym zabytków z listy światowego dziedzictwa UNESCO.